

Eläkkeet eivät saa laskea

Suomessa on palanut eläkepommin tulilanka 1990-luvun alun lamasta lähtien. Helsingin Sanomat otsikoi *Euroopassa kytee eläkekriisi*. Tällaisia ja vastaavia otsikoita tulee yhtenäen eteen. Ovatko eläkeläiset todella suomalaisen ja eurooppalaisen yhteiskunnan hyvinvoinnin este?

Sodan jälkeiset sukupolvet ovat luoneet suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan niin, että tänä päivänä ihmiset ovat terveempiä kuin koskaan, heitä pystytään hoitamaan paremmin kuin koskaan ja tästä syystä he elävät kauemmin kuin koskaan. Eikö tämä ole kunnioitettava ja hyvä saavutus? Eikä ongelma.

Yhtenä ratkaisuna eläkepommiin tarjotaan eläkeiän nostamista. Ensin sitä tarjottiin valtiovoimalla Rukan hangilta ja nyt EK:n toimistosta Etelärannasta. Toisaalta tämä tuntuu hyvin ristiriitaiselta, koska samaan aikaan yritykset vähentävät työväkeä, nimenomaan ikäihmisiä.

Uskon, että monet voivat olla työelämässä kauemmin, kun he ovat terveitä ja hyväkuntoisia, jos heidän työtään ja työolosuhteitaan kehitetään järkevästi ikäkauteen sopiviksi ja heille sekä heidän kokemukselleen annetaan arvoa työpaikalla ja yhteiskunnassa. Pakkokeinojen edessä nousee helposti kapinaan.

Toista ratkaisua, eläkkeiden leikkausta, on jo käytetty tehokkaasti taitetun indeksin ja elinaikakertoimen avulla.

Edunvalvonnan kärjessä

Eläkeläisten edunvalvonta on pitkäjänteistä työtä. Samoista asioista puhutaan vuosikausia. Välillä tuntuu, et-

tei mitään saada aikaan. Aina kuitenkin jotakin edistystä tapahtuu.

Vanhuspalvelut ovat nousseet nyt kärkisijalle. Taloudellinen kriisi uhkaa terveydenhuoltoa ja vanhuspalveluita. Hälyttäviä tietoja on tullut julkisuuteen. Ministeri on luvannut, että tullaan säätämään laki vanhuspalveluista. Olemme esittäneet sitä jo runsas vuosi sitten. Keskeistä on nyt lain sisältö. Laissa tulee määritellä vanhusten subjektiiviset oikeudet palveluihin, palvelujen laatuksiteerit, järjestämisvastuu, ohjaus ja valvonta sekä riittävät taloudelliset resurssit.

Ministeriön tavoitteena on laitospaikkojen vähentäminen. Tällöin kotipalveluiden ja kotisairaanhoidon tarve lisääntyy sekä omaishoidon merkitys kasvaa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n mukaan Suomessa on noin 300 000 omaishoitajaa. Kunnallisen omaishoidon tuen piirissä on vain 30 000 hoitajaa, joista 60 % on eläkkeellä. Ikäihmisten, sekä hoidettavien että hoitajien, kannalta omaishoidon epäkohtien korjaaminen on elintärkeää. Laki omaishoidon tuesta on suosittu. Tästä johtuu, että kuntien käytännöt ovat hyvin kirjavat ja omaishoitajat eriarvoisessa asemassa. Laman seurauksena omaishoidon tukeen tarkoitettut rahat ovat loppuneet kesken vuoden monessa kunnassa. Omaishoidon järjestämisestä tulee saada yhtenäiset valtakunnalliset kriteerit, palkkion maksaminen tulee siirtää Kelalle ja vapaapäivien toteuttaminen tulee mahdollistavaa kehittämällä tarkoituksenmukaisia ja toimivia tilapäishoidon vaihtoehtoja.

Työeläkeindeksi näyttää nykyään olevan kaikille päättäjille punainen vaate. Kansanedustajat laidasta laitaan toteavat, ettei Suomesta löydy sellaista poliittista tahoja, joka haluaa muuttaa taitettua indeksiä; sitä paitsi se on työmarkkinajärjestöjen asia. Eläkkeellä oleville se on kuitenkin eilinehto. Tiedetään ja myönnetään,

että taitetun indeksin seurauksena työeläkkeet jäävät jatkuvasti jälkeen palkkatason kehityksestä. Vuonna 1995 eläkkeelle jääneiden eläke on enää noin 47 % vastaavasta palkkatasosta. Viime vuosi oli hyvä esimerkki siitä, miten eläkeläisten ostovoima laski, kun inflaatio oli korkea. Tänä vuonna taas, lähes deflaation vallitessa, eläkkeet olivat vaarassa laskea. Valtioneuvoston toimesta tämä välitettiin jäädyttämällä kansaneläkkeet viime vuoden tasolle. Palkkatason nousu pelasti työeläkkeet 0,26 % plussalle.

Eläkeindeksin rakennetta tulee kehittää niin, että eläkkeet eivät missään tilanteessa laske. Korkean inflaation vuosina pitäisi voida korottaa eläkkeitä kaksi kertaa vuodessa. Työeläkeindeksin tulee paremmin seurata yleistä ansiotason kehitystä.

Sikainfluenssa riehuu

Sikainfluenssaepidemia leviää kautta maan. Rokotukset ovat selvästi myöhässä ja takkuilevat. Rokotusjärjestyksestä päätettäessä yli 65-vuotiaat, myös riskiryhmiin kuuluvat, on jätetty viimeiseksi. Mitä tästä oikein pitäisi ajatella?

Toimintavuosi päättyy

OSJ:n yhdistykset ja kerhot ovat toimineet aktiivisesti ja jäsenet ovat päässeet mukaan monenlaisiin tapahtumiin. Rekisteröityminenkin on loppusuoralla. Tämä kaikki on paikallisten toimijoiden ansiota. Kiitokset tästä ja hyvää jatkoa ensi vuodelle.

Tätä kirjoittaessani joulun on aikaa runsas kuukausi. Joulun tuo valoa ja lämpöä meidän kaikkien elämään.

Rauhaisaa joulun aikaa toivotellen

Sirkka-Liisa Tarjamo
15.11.2009